

VIKNA KOMMUNE
Sentraladministrasjon

MELDING OM VEDTAK

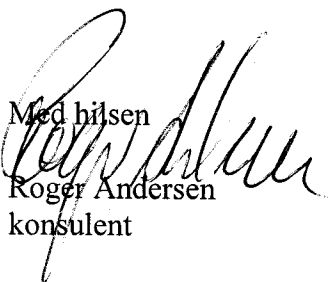
Landbruksdepartementet
Postboks 8007 DEP
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 201000067	Doknr.: - 5
Mottatt: 06 APR 2010	
Saksbeh.: ASR/SEB/	Ark.: 410
Kopi:	Avskr.:

— Deres ref: Vår ref: Saksbeh: Arkivkode: Dato:
2008/204-156 Roger Andersen, 74 39 33 13 000 29.03.2010

HØRING - Forslag om endringer i Forskrift om nydyrking

Vedlagt følger landbruksstyrets uttalelse i saken.

Med hilsen

Roger Andersen
konsulent

Postadresse:
Postboks 133, Sentrum
7901 RØRVIK
Hjemmeside: www.vikna.kommune.no

Besøksadresse:
Engasvegen 27
7900 RØRVIK

Telefon: 74 39 33 00
Telefaks: 74 39 00 70

Bank: 4482.08.10462
Org.nr.: 944 976 728

E-postadresse: vikna@vikna.kommune.no

VIKNA KOMMUNE

Postadresse

Postboks 133, Sentrum

7901 RØRVIK

Telefon

74 39 33 00

Telefaks

74 39 00 70

E-post: vikna@vikna.kommune.no

SAKSFRAMLEGG

Saksnr.: 2008/204-153
Arkiv: 000

Dato: 12.03.2010
Saksbehandler/Tlf: Anne Mette Haugan / 74 39 34 32

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
2/10	Landbruksstyret	25.03.2010
	Formannskap	

HØRING - Forslag om endringer i Forskrift om nydyrking

Vedlagte dokumenter:

1 Høringsnotat

Dokumenter ikke vedlagt:

- Ingen

RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK:

Landbruksstyret vedtar:

Vikna kommune støtter delvis forslaget om endringer i Forskrift om nydyrking. Forslaget innebærer bl.a. at det blir forbud mot nydyrking av myr med areal over 2 daa og med minst 30 cm tykt torvlag.

Det må derimot opprettes en ny § i forskriften som omhandler muligheter for å søke dispensasjon fra forbudet ut fra gitte kriterier slik som:

- eiendommens muligheter til å skaffe tilleggsjord på annen måte enn nydyrking
- eiendommens muligheter til nydyrking av fastmark
- muligheter for dyrking av myr ved omgraving, der store deler av myrlaget graves ned og dekkes med en blanding av mineraljord og myr

Vedtaket begrunnes med at en bør bruke "føre-var-prinsippet". Nydyrking av myr bør begrenses inntil en får en nærmere avklaring av nydyrkingens virkning på utslipp av klimagasser.

Forslaget med muligheter for dispensasjon begrunnes med at det i enkelte områder er knapphet på dyrka jord, og at det dyrkbare arealet kun består av myr. Et absolutt forbud vil i slike områder sette sterke begrensninger for utvikling av det enkelte bruk.

Saksprotokoll i Landbruksstyret - 25.03.2010

Behandling:

Ingen andre forslag til vedtak.

Vedtak:

Rådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

SAKSGRUNNLAG

Viser til høringsnotat om forslag om endringer i FOR-1997-05-02-423 – Forskrift om nydyrking, datert 07.02.2010, med høringsfrist 30.04.2010.

SAKSOPPLYSNINGER

Nedenfor er brukt CO₂ der det både omfatter CO₂ og CO₂-ekvivalenter.

Bakgrunn

I St.meld.nr.30 (2008-2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen, er det vist til at et virksomt tiltak for å redusere framtidig utslipp av CO₂ fra jordbruksjord er å stanse nydyrking av myr.

I stortingsmeldingen foreslo departementet at klimahensyn bl.a. skulle tas inn som en del av målsettingen med nydyrkingsforskriften på linje med biologisk mangfold, kulturminner og næringshensyn. Dette er tatt inn i forslaget til endringer i forskriften.

Landbrukets klimagassutslipp

De samlede, norske utslippene av klimagasser var i 2007 53,8 mill tonn CO₂. Det er beregnet at landbruket står for ca 9 % av dette. Landbrukets utslipp av CO₂ fra bruk av fossile energikilder er inkludert. Utslippene er særlig knyttet til husdyrhold, gjødsling og jordbearbeiding.

Etter Kyoto-avtalen kan Norge i perioden 2008-2012 slippe ut om lag 50 millioner tonn CO₂ årlig. Norge har valgt å ha en målsetting som innebærer at disse forpliktelsene overoppfylles med 10 %. Norge vil også overoppfylle utslippsforpliktelsene med ytterligere 1.5 millioner tonn CO₂ ved å inkludere opptak av skog.

Nydyrking av myr

Nydyrking av myr vil alltid føre til betydelig klimagassutslipp i en periode etter at nydyrkingen er foretatt. Nedbrytningen vil fortsette til hele torvlaget er brutt ned, eller til dyrkingen har opphørt og grunnvannet er hevet til opprinnelig nivå. Tidligere dyrket myr som er tatt ut av produksjon kan fortsatt slippe CO₂ og lystgass i lang tid etter at dyrkingen har opphørt. Den sikreste måten for å begrense utslippene er derfor å unngå nydyrking av myr. Det er spesielt viktig å unngå dyrking av dyp myr.

Det finnes betydelige arealer av dyrkbar myr i Norge. Av det arealet som er klassifisert som potensiell dyrkbar jord i økonomisk kartverk utgjør myr ca 30% eller 2.5 mill daa.

Om lag 7 % av totalt dyrka jordareal i Norge er dyrka myr. Omdanning av myrjord er en vesentlig kilde til CO₂-utslipp, ca 1.9 mill tonn CO₂ pr år. Dersom det ikke nydyrkes mer myr i årene framover, vil CO₂-utslippene gradvis gå nedover etter hvert som en stadig større andel av den dyrka myrjorda nærmer seg en likevekt.

Tiltak for å redusere klimagassutslippene

Klimameldingen foreslår tiltak i landbruket som vil bidra til at Norges klimautslipp reduseres med drøyt 1.1. millioner tonn CO₂.

Tabellen nedenfor viser potensialet for klimatiltak som bidrar til reduserte utslipp av klimagasser innen 2020: (kilde: St.meld.nr.30 (2008-2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen)

Tiltak	Virkemiddel	Ca kostnad pr tonn CO2	Utslippsreduksjon i mill tonn CO2/år
<i>Metan</i> Biogass – bruk av husdyrgjødsel og matavfall	Økonomiske virkemidler, FoU, informasjon	Samfunnsøkonomisk lønnsomt	0,50
Økt effektivitet i melkeproduksjon og storfekjøttproduksjon		Foretaksøkonomisk lønnsomt	0,25
Økt effektivitet i sauehold	Veiledning	Foretaksøkonomisk lønnsomt	0,04
Redusert reintall	Krav om øvre reintall	Ikke vurdert	0,01
<i>Lystgass</i> 10 % reduksjon av N-gjødsling i korn	Juridiske krav og informasjon		0,03
10 % reduksjon av N-gjødsling i gras og beiter	Juridiske krav, informasjon og vurdering av tilskudd	Ikke vurdert	0,14
<i>CO2/Lystgass</i> Energi og redusert lystgass fra vekstresten i jordbruket	Generell energipris og investeringsstøtte		0,14
Totalt			1,11

Tabellen nedenfor viser potensialet for klimatiltak i landbruket med positive virkninger for Norges totale utslippsregnskap – tallene gjelder pr år: (kilde: St.meld.nr.30 (2008-2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen)

Tiltak	Virkemiddel	Ca kostnad i kr/tonn CO2	Tids-horisont	Opptak av CO2	Utslipps-reduksjon
<i>Skogbruk</i> Øke produksjonen på dagens arealer. 50 til 70 mill planter	Tilskudd NMSK og skogfond	142	10 år 50 år 100 år	0 1,0 1,5	
Planting på nye arealer. 50 000 daa/år.	Tilskudd NMSK og skogfond	100-150	10 år 50 år 100 år	0 2,2 2,0	
Planteforedling	Ordinære støtteordninger til planteforedling	24	10 år 50 år 100 år	0 1,3 1,3	
Gjødsling	Tilskudd	0-120	Etter 10	0,4	

	NMSK		år		
Redusert nettobinding som følge av økt hogst fra 10 mill til 15 mill m ³			10 år	-7,0	
			50 år	-6,7	
			100 år	-2,5	
<i>Jordbruksjord</i> Redusere nydyrking av myr **	Nydyrkingsforskrift	Ikke kvantifisert	2020		0,335
Redusert jordarbeiding høst	Produksjons-tilskudd, tilskudd til endret jordarbeiding	175	2020		0,096
Fangvekst i 10% av kornarealet	RMP	2500	2020		0,090

** Tallet viser sektorens reduserte utslipp i 2020. Effekten av endringer i nydyrkingsforskriften gir, ut fra dagens nydyrking, bare en mindre del av dette.

Forslag til endringer i nydyrkingsforskriften

Med hjemmel i jordloven § 11 annet ledd kan det "for å unngå skade på natur- og kulturlandskap" fastsettes forskrift for nydyrking. Det kan fastsettes "forbud mot nydyrking, og at nydyrking berre kan skje i samsvar med plan godkjend av departementet."

Departementet mener etter dette at risiko for økt klimagassutslipp omfattes av jordloven § 11 annet ledd, og foreslår at dette kommer tydelig til uttrykk i forskrift om nydyrking ved at det i § 1 nytt tredje punktum (formålsbestemmelsen) fastsettes at det skal tas hensyn til om den nydyrking saken gjelder kan ha følger for klimaet.

Det foreslås at definisjonen av nydyrking i forskriften § 3 endres slik at søknadsplikten i noe større grad enn i dag fanger opp areal som har gått ut av drift, og da særlig myr. Forslaget innebærer at gjenoppdyrking av jordbruksareal som har ligget unyttet i over 20 år, eller som på grunn an manglende vedlikehold av drenering har gått over til å bli myr, skal regnes som nydyrking. I dagens forskrifter gjelder dette jordbruksareal som har ligget unyttet i over 30 år.

Det foreslås videre at det ved avgjørelse av søknad om tillatelse til nydyrking skal fastsettes i § 5 et nytt tredje punktum som innebærer at det skal tas hensyn til om tiltaket kan medføre klimagassutslipp. Forslaget innebærer at faren for klimagassutslipp blir et av flere momenter som skal vurderes i forbindelse med slik søknad.

Ut fra de klimamessige ulemper som oppstår ved nydyrking av myr, foreslås det i § 6 at det innføres et forbud mot nydyrking av myr med et areal over 2 daa. Videre foreslås det at forbudet mot nydyrking gjelder myr der torvlaget er minst 30 cm.

Samtidig foreslås det en endring i § 9 annet punktum som tydeliggjør at risikoen for økt klimagassutslipp skal vurderes for større områder uavhengig av eiendomsgrenser.

Det er betydelige kostnader knyttet til nydyrking for den enkelte grunneier. Samtidig vil det også være kostnader for den enkelte grunneier ved å skaffe seg alternativt areal. Det vil både være miljøkostnader knyttet til oppdyrking av myr og samfunnsgevinster gjennom økt norsk matproduksjon. Det er ikke gjennomført en helhetlig analyse av samfunnskostnadene ved et forbud mot nydyrking av myr, men departementet antar at kostnaden er lav.

Departementet legger til grunn at nydyrking av myr som det er gitt tillatelse til før forskriften trer i kraft, kan gjennomføres i tråd med tillatelsen.

Høringsfrist

Høringsfrist er satt til 30.april 2010.

RÅDMANNENS VURDERING

I henhold til energi- og klimaplan for Vikna kommune (2010-2020) hadde kommunen et utslipp av klimagasser på ca. 23.000 tonn CO2 ekvivalenter i 2006. Av dette kom ca. 36% fra landbruket. I forhold til utslipp av metan, sto landbruket i Vikna i 2006 for ca. 82 % av alle utslipp i kommunen, og ca. 86 % utslipp av lystgass. Metan regnes som 21 ganger "verre" enn utslipp av CO2, og lystgass som 270 ganger verre. Det betyr at relativt små utslipp av disse klimagassene vil ha stor betydning for totalutslippet (jfr. energi- og klimaplan for Vikna kommune 2010-2020).

Nydyrking i Vikna kommune 2007-2009 i daa

Tabellen nedenfor viser antall daa godkjent dyrket areal i daa for de enkelte årene i Vikna.

2009	30 dekar
2008	66 dekar
2007	20 dekar

I forhold til antall gårdsbruk er det begrenset med nydyrkings areal som blir godkjent hvert år. Det er ofte de med minst dyrka jord fra før som nydyrker. De har ofte marginalt med jord fra før.

Ser vi på godkjente arealer for de siste 5 årene, ser vi at store deler består av myr.

Både på Indre og Mellom Vikna er det rift om jorda. Det er få arealer som ligger brakk. Hvis nydyrking skal bli forbudt, vil det være spesielt vanskelig for de gårdbrukerne på Indre og Mellom Vikna å skaffe seg alternative arealer.

Utgangspunktet for forslaget om forbud mot nydyrking av myr, er å redusere framtidige utslipp av dyrka myr.

Vikna kommune ser to hensyn det er viktig å vurdere i sammenheng med et eventuelt forbud mot nydyrking av myr med over 30 cm torvlag.

1. Hensynet til utviklingsmuligheter i landbruket i regionen

En stor del av arealet som ble godkjent nydyrket i Vikna kommune de siste årene består av myr. Den største andelen ligger i områder der det er vanskelig å skaffe seg tilleggsjord på annen måte. Dette medfører at et forbud mot nydyrking vil begrense mulighetene for å styrke ressursgrunnet på hvert enkelt bruk. Det vil også begrense økningen i jordbruksproduksjon og styrking av landbruksnæringa i området.

2. Globale og lokale miljøhensyn

Klimagassutslipp er en global utfordring som også landbruksnæringa må ta på alvor. Som beskrevet tidligere, avgir nydyrking og bruk av dyrket myr store mengder klimagass. Et forbud

mot nydyrking vil framover bidra til å redusere utslippene fra landbruket. I en slik sammenheng er det viktig at næringa tar sin del av belastningen for å forbedre det globale og dermed det lokale miljøet.

Faglagene i Vikna er sterkt i mot forskriften av nydyrking som er ute på høring.

KONKLUSJON/TILRÅDING

Utslipp fra dyrka myr utgjør en stor del av landbrukets klimagassutslipp, og bør framover reduseres. Et forbud mot nydyrking som beskrevet, vil imidlertid ha store konsekvenser for den enkelt næringsutøver. Det bør derfor vurderes å åpne opp for muligheter for dispensasjon fra forskriften, etter gitte kriterier.

Rørvik, 16/3-2010

Roy H. Ottesen
rådmann